

Чвари в сералі

Віктор Гюго

Було колись — гуляв свободи вихор рвійний,
Було колись — ревли страшні великі війни,
Нагальний ураган;
Було колись — цвіли Маренго і Ваграми,
Осліп би, гляючи на велич панорами,
Сам Таціт-стариган;

Було колись — гули вантози і фрімери,
Чий подих візвольний розвіяв зла химери,
Старого мотлох змів;
Було колись — немов безглузді забобони,
Впрах розсипалися Бастілії й Бурбони
Від реготу громів;

Було колись — ішли народжені добою
Титани-велетні проти богів до бою,
Нестримано-палкі;
Було колись — пливли в безкрай віків широкий
Між хвиль Республіки буремно-грізні роки,
Мов чудища морські;

Було колись — росли Сен-Жюсти і Дантони...
А нині Франція в зловонній твані тоне,
Над нею цар-мікроб;
І дивиться вона некліпаючим оком,
Як в крапельці води бацила б'ється з коком —
Два збудники хвороб!

Ганьба! Куди не йди, то тільки й поговору —
Хто в повелителя добудеться фавору:
Мопа а чи Морні?
Заслуги в них обох перед двором окремі;
Хто ж дужчий? В одного є спільники в гаремі,
В другого — між двірні.